

การควบคุม ตรวจสอบ องค์การของรัฐฝ่ายบริหารตามรัฐธรรมนูญในการบังคับฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

นายสุวิชาญ รักษรตนากร

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-17-6828-1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE CONTROL AND INSPECTION ADMINISTRATIVE AUTHORITY
IN COMPULSORY OF NARCOTIC ADDICTS REHABILITATION

Mr.Suvicharn Rakse - ratanakorn

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-17-6828-1

สุวิชาญ รักษรตนากร : การควบคุม ตรวจสอบ องค์การของรัฐฝ่ายบริหารตามรัฐธรรมนูญ
ในการบังคับฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด. (THE CONTROL AND INSPECTION
ADMINISTRATIVE AUTHORITY IN COMPULSORY OF NARCOTIC ADDICTS
REHABILITATION) อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. เกียรติไกร เจริญธนาวัฒน์
อ.ที่ปรึกษาร่วม : รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโญภาส ,178 หน้า. ISBN : 974-17-6828-1

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งที่จะศึกษามาตรการทางกฎหมายในการบังคับฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ที่ให้อำนาจแก่คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งเป็นองค์การของรัฐฝ่ายบริหาร มีอำนาจดังเช่นองค์การตุลาการ อาจขัดหรือแย้งต่อหลักความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะต้องหามาตรการ ควบคุม ตรวจสอบ การกระทำขององค์การของรัฐฝ่ายบริหาร และแนวทางในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลที่บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

จากการศึกษาพบว่า กฎหมายฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เป็นมาตรการทางกฎหมายที่ตอบสนองต่อนโยบายรัฐบาลในการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยถือว่าผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด อยู่ในฐานะผู้ป่วยไม่ใช่อาชญากร สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เลิกใช้ยาเสพติดและสามารถกลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข รวมทั้งลดปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด แต่การดำเนินการตามกระบวนการของกฎหมายได้ให้อำนาจแก่คณะอนุกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดซึ่งเป็นองค์การของรัฐฝ่ายบริหาร ในการพิจารณาสั่งควบคุมตัวผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติดในขั้นตอนการขยายเวลาการตรวจพิสูจน์การเป็นผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติด และการควบคุมตัวเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคล โดยขัดแย้งกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่บัญญัติให้อำนาจขององค์การตุลาการเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลไม่ให้ถูกล่วงละเมิดจากการกระทำที่มีชอบด้วยกฎหมายในการบังคับฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ดังนั้น ควรมีการแก้ไข ปรับปรุง พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ และเสริมสร้างแนวทางการดำเนินงาน เพื่อให้การบังคับฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติด รวมทั้ง ให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....

ปีการศึกษา.....2547.....

ลายมือชื่อนิสิต..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..........

4586125634 : MAJOR LAW

KEYWORD : COMPULSORY REHABILITATION / RIGHTS AND LIBERTIES / DRUGS

SUVICHARN RAKSE – RATANAKORN : THE CONTROL AND INSPECTION ADMINISTRATIVE AUTHORITY IN COMPULSORY OF NARCOTIC ADDICTS REHABILITATION. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF.KRIENGRAI CHAROENTHANAVAT,Ph.d., CO-ADVISOR : ASSOC.PROF.VERAPHONG BOONYOBHAS, 178 pp. ISBN : 974-17-6828-1

This thesis emphasizes on the study of the legal measures in compulsory rehabilitation of drug addicts under the Narcotics Addict Rehabilitation Act B.E. 2545. The act empowers the sub-committee of narcotics addict rehabilitation, an administrative government agency, to have a judicial power equally to other judicial organizations, which may be unconstitutional. Therefore, the measurement in controlling and monitoring of any actions taken by administrative government agencies as well as guidelines to protect rights and liberties of addicts who undergo treatment and rehabilitation are needed to be set up.

According to the study, it was found out that the Narcotics Addict Rehabilitation Act B.E. 2545 is considered to be a legal measure to solve the national drug problem. It classifies drug addicts as patients, not criminals, because, as they quit drugs, their behaviors can be changed and thus they can live within the society peacefully. This is one way to lessen the drug epidemic. However, the existing law empowers the sub-committee to be able to exercise their judgments in detaining drug users or addicts during the expanded proof time of being real drug users or addicts as well as in case of drug rehabilitation, which is restriction to the rights and liberties of Thai citizens. This is unconstitutional to the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2540 which empowers judicial organizations for protection of the rights and liberties of the people from any distorted illegal actions in compulsory rehabilitation of drug addicts.

As a consequence, it is suggested that the Narcotics Addict Rehabilitation Act B.E. 2545 should be revised and amended in accordance with the Constitution of the Kingdom of Thailand so as to strengthen the compulsory rehabilitation of drug addicts to be more effective and efficient in solving the drug problem, together with protect the rights and liberties of drug addicts.

Field of study.....LAW..... Student's signature..... *Suvicharn R.*

Academic year.....2004..... Advisor's signature..... *Kriengkrai*

Co-advisor's signature..... *V. Boonyobhas*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าและให้เกียรติรับเป็น อาจารย์ที่ปรึกษา และ รองศาสตราจารย์วิระพงษ์ บุญโญภาส ท่านได้ให้เกียรติรับเป็นอาจารย์ ที่ปรึกษาร่วม โดยทั้งสองท่านได้ให้คำปรึกษา แนะนำ และชี้แนวทางในการเขียนวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้อง จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสองเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่าน ศาสตราจารย์ไชยยศ เหมะรัชตะ ที่ได้สละเวลา อันมีค่าของท่านได้กรุณาให้เกียรติรับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ กราบขอบพระคุณ ท่านอาจารย์บัญชา เสือวรรณศรี ท่านอาจารย์บุญญวิจักขณ์ เหล่ากอที่ ได้กรุณาให้เกียรติรับเป็น กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้ข้อคิดเห็น และแนวทางอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำ วิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณสุวรรณา มงคลรุ่งเรือง เจ้าหน้าที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คอยเกื้อกูลให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆแก่ผู้เขียนในระหว่างที่ศึกษา ระดับปริญญาโทมาตลอดมา คุณสุพจน์ ชูติดำรง เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ส. เจ้าหน้าที่กรมคุมประพฤติ รวมทั้ง คณะเจ้าหน้าที่และบรรณารักษ์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้ข้อมูล ให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนในการจัดทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ และขอขอบคุณผู้มีอุปการะคุณทุกท่านที่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ซึ่งทำให้ผู้เขียนศึกษาและจัดทำ วิทยานิพนธ์สำเร็จได้ตามความมุ่งหวัง

ท้ายที่สุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ตลอดจน สมาชิกในครอบครัวทุกท่าน ที่ได้ให้ความรัก ความห่วงใย ช่วยเหลือ สนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้เขียนด้วยดีตลอดมา และ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าและเกิดประโยชน์ทางการศึกษา ผู้เขียนขอกราบมอบเป็น กตเวทิตาแด่บิดา มารดา คณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน รวมทั้งสถาบันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและสำนักงาน ป.ป.ส. ที่ได้ให้โอกาสในการศึกษาและ ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หากมีข้อบกพร่องประการใดผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฑ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฒ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 สมมติฐาน.....	4
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.7 วิธีดำเนินการวิจัย.....	5
บทที่ 2 หลักการ ควบคุม ตรวจสอบ ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญและองค์กร	
ของรัฐฝ่ายบริหาร.....	6
2.1 หลักนิติรัฐ.....	6
2.1.1 หลักแดนแห่งสิทธิเสรีภาพของปัจเจกชน.....	6
2.1.2 หลักการแบ่งแยกอำนาจ.....	7
2.2 ข้อความคิดว่าด้วยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย.....	10
2.2.1 ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายพิจารณาจากแบบพิธีในการตรา	
กฎหมาย.....	10
2.2.1.1 องค์กรเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะเป็นผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติ.....	11
2.2.1.2 ขั้นตอนและกระบวนการในการตรากฎหมาย.....	12
2.2.1.3 แบบของกฎหมาย.....	14

2.2.2 ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายพิจารณาจากสาระสำคัญของกฎหมาย	14
2.2.2.1 เส้นไขทางข้อเท็จจริงที่จะทำให้องค์กรเจ้าหน้าที่ของรัฐ ใช้อำนาจนิติบัญญัติได้.....	15
2.2.2.2 เนื้อความของรัฐธรรมนูญ.....	16
2.2.2.3 วัตถุประสงค์ของกฎหมาย.....	16
2.3 หลักรัฐธรรมนูญที่เป็นข้อจำกัดและการควบคุมอำนาจการกระทำของฝ่ายปกครอง	16
2.3.1 หลักแห่งความเสมอภาค.....	17
2.3.2 หลักแห่งความได้สัดส่วน.....	17
2.3.2.1 หลักแห่งความเหมาะสม.....	18
2.3.2.2 หลักแห่งความจำเป็น.....	18
2.4 เจตนารมณ์และลักษณะของกฎหมายที่ให้อำนาจฝ่ายปกครองกระทำการ.....	19
2.4.1 เจตนารมณ์ของกฎหมายที่ให้อำนาจฝ่ายปกครองกระทำการ.....	19
2.4.2 ลักษณะของกฎหมายที่ให้อำนาจฝ่ายปกครองกระทำการ.....	19
2.5 การควบคุม ตรวจสอบ การใช้อำนาจขององค์กรของรัฐฝ่ายบริหาร.....	20
2.5.1 ความจำเป็นที่ต้องมีระบบการควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจของ องค์กรของรัฐฝ่ายบริหาร.....	20
2.5.2 การควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจขององค์กรของรัฐฝ่ายบริหาร.....	21
2.5.2.1 การควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจขององค์กรของรัฐฝ่ายบริหาร โดยกลไกภายในฝ่ายบริหาร.....	21
2.5.2.2 การควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจขององค์กรของรัฐฝ่ายบริหาร โดยกลไกภายนอกฝ่ายบริหาร.....	22
2.6 การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ.....	24
2.6.1 การสร้างสถานะของสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายลายลักษณ์อักษร.....	24
2.6.1.1 ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของหลักสิทธิเสรีภาพตามกฎหมาย ลายลักษณ์อักษร.....	24
2.6.1.2 ฝ่ายนิติบัญญัติกับบทบัญญัติสิทธิเสรีภาพ.....	25
2.6.1.3 การออกกฎเกณฑ์แห่งกฎหมายของฝ่ายบริหารกับ บทบัญญัติสิทธิเสรีภาพ.....	26

2.6.2 การปกป้องสิทธิเสรีภาพ.....	26
2.6.2.1 การปกป้องสิทธิเสรีภาพจากอำนาจ.....	26
2.6.2.2 การปกป้องสิทธิเสรีภาพจากปัจเจกชน.....	27
2.6.3 การจำกัดสิทธิเสรีภาพ.....	27
2.6.3.1 แนวความคิดในการจำกัดสิทธิเสรีภาพ.....	27
2.6.3.2 หลักเกณฑ์ในการจำกัดสิทธิเสรีภาพ.....	28
2.6.3.3 ผลของการจำกัดสิทธิเสรีภาพ.....	29
2.6.4 เทคนิคในการจัดการของสิทธิเสรีภาพ.....	29
2.6.4.1 ระบบป้องกัน.....	30
1) ลักษณะทั่วไปและรูปแบบ.....	30
2) ระบบป้องกันในระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร.....	31
2.6.4.2 ระบบปราบปราม.....	31
1) ลักษณะทั่วไปและรูปแบบ.....	31
2) ระบบปราบปรามในระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร.....	31
2.6.5 การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ.....	32
2.6.5.1 การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนจาก การใช้อำนาจตามอำเภอใจของฝ่ายบริหาร.....	33
2.6.5.2 การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนจากการ ใช้อำนาจตามอำเภอใจของฝ่ายนิติบัญญัติ.....	33
ก) เจตนารมณ์ของกฎหมายที่จำกัดหรือให้อำนาจ ฝ่ายบริหารจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชน.....	33
ข) ลักษณะของกฎหมายที่จำกัดหรือให้อำนาจฝ่ายบริหาร จำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชน.....	34
2.6.6 การจำกัดสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ.....	34
2.6.6.1 การจำกัดสิทธิเสรีภาพเพื่อคุ้มครองบุคคลอื่น.....	35
2.6.6.2 การจำกัดสิทธิเสรีภาพเพื่อคุ้มครองสังคม.....	37

2.7 การพิจารณาความสัมพันธ์ของมาตรการทางกฎหมายในการบังคับฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดกับการจำกัดสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540.....	38
2.7.1 ด้านองค์กรผู้ใช้อำนาจ.....	39
2.7.2 ด้านกระบวนการบำบัดรักษา.....	42
2.8 การพิจารณาความสัมพันธ์ของมาตรการควบคุม ตรวจสอบ การใช้อำนาจขององค์กรของรัฐฝ่ายบริหารในการบังคับฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด.....	44
2.8.1 องค์กรภายในฝ่ายปกครอง.....	45
2.8.2 องค์กรภายนอกฝ่ายปกครอง.....	45
2.9 การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการลงโทษกับการบังคับฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด.....	47
2.9.1 ก่อนเข้าสู่กระบวนการ.....	48
2.9.2 ภายหลังการเข้าสู่กระบวนการ.....	49
บทที่ 3 มาตรการทางกฎหมายและกระบวนการบังคับฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด..	52
3.1 ที่มาของการบังคับฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด.....	52
3.1.1 พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2534.....	53
3.1.2 พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545.....	60
3.1.2.1 สถานการณ์ผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติดในประเทศไทย.....	60
3.1.2.2 นโยบายและมาตรการสำคัญของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด.....	63
3.2 ระบบการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในประเทศไทย.....	67
3.2.1 การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดระบบสมัครใจ.....	68
3.2.2 การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดระบบต้องโทษ.....	69
3.2.3 การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดระบบบังคับบำบัด.....	71
3.3 ลักษณะการบังคับฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด.....	71
3.3.1 การบังคับฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดโดยศาล.....	71
3.3.2 การบังคับฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดโดยฝ่ายบริหาร.....	72

3.4 การบังคับฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามกฎหมายต่างประเทศ.....	73
3.4.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	73
3.4.2 ประเทศมาเลเซีย.....	78
3.5 กระบวนการบำบัดรักษาตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545.....	83
3.5.1 ชั้นเริ่มต้นเข้าสู่กระบวนการบังคับฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด.....	83
3.5.2 การตรวจพิสูจน์.....	85
3.5.3 การพิจารณาวินิจฉัยและกำหนดแผน.....	87
3.5.4 การดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด.....	88
3.5.4.1 การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผน.....	88
3.5.4.2 การพิจารณาผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด.....	91
3.5.4.3 การลดและการขยายระยะเวลาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด.....	92
3.5.5 การติดตามผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด.....	93
3.5.6 หลักเกณฑ์และการพิจารณาอุทธรณ์.....	94
3.6 การควบคุมตัวบุคคลตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	98
3.6.1 การควบคุมตัวเมื่อถูกจับกุม.....	98
3.6.2 การควบคุมตัวเพื่อตรวจพิสูจน์.....	98
3.6.3 การควบคุมตัวในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด.....	99
3.6.3.1 การควบคุมตัวในการฟื้นฟูตามแผน.....	99
3.6.3.2 การควบคุมตัวในการลดหรือขยายระยะเวลาฟื้นฟู.....	100
3.7 บทบาทขององค์กรของรัฐฝ่ายบริหารตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด.....	102
3.7.1 องค์กรประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด.....	102
3.7.2 องค์กรประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด.....	103
3.8 การพิจารณาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายในการบังคับฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2534 และพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545.....	104
3.8.1 ด้านขั้นตอนและกระบวนการ.....	105
3.8.2 ด้านกฎหมายและระเบียบ.....	107

บทที่ 4 บทวิเคราะห์กระบวนการบังคับฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและการควบคุม ตรวจสอบ ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติกฎหมายฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติด.....	113
4.1 วิเคราะห์ขั้นตอน และกระบวนการบำบัดรักษายาเสพติดตามกฎหมาย ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด.....	113
4.1.1 การจับกุมเข้าสู่กระบวนการ.....	113
4.1.2 การตรวจพิสูจน์.....	116
4.1.3 การดำเนินการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพ.....	118
4.1.4 การติดตามผลการฟื้นฟูสมรรถภาพ.....	121
4.2 วิเคราะห์การควบคุม ตรวจสอบ ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญในการบังคับ ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามกฎหมายฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	123
4.2.1 ก่อนการจับกุมผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด.....	124
4.2.2 การจับกุมผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด.....	125
4.2.3 การดำเนินการตรวจพิสูจน์และฟื้นฟู.....	126
4.2.4 การอุทธรณ์คำสั่ง.....	127
4.3 วิเคราะห์มาตรการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนภายใต้มาตรการบังคับ ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด.....	128
4.3.1 การจับกุมผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด.....	129
4.3.2 การควบคุมตัวผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด.....	130
4.3.2.1 ระหว่างการตรวจพิสูจน์ยาเสพติดในร่างกาย.....	131
4.3.2.2 ระหว่างการบำบัดรักษาและฟื้นฟู.....	132
4.3.3 การอุทธรณ์คำสั่ง.....	134
4.3.3.1 ภายในองค์กร.....	134
4.3.3.2 ภายนอกองค์กร.....	136
4.4 วิเคราะห์บทบัญญัติกฎหมายในการบังคับฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด กับหลักความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย.....	137
4.4.1 พิจารณาจากแบบพิธีในการตรา.....	137
4.4.2 พิจารณาจากสาระัตถะของกฎหมาย.....	139

4.5	มาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหา การควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ของกฎหมายในการบังคับฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด.....	141
4.5.1	ด้านขั้นตอนและกระบวนการบำบัด.....	142
4.5.2	ด้านกฎหมายและระเบียบ.....	144
บทที่ 5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	148
5.1	บทสรุป.....	148
5.2	ข้อเสนอแนะ.....	151
	รายการอ้างอิง.....	159
	ภาคผนวก.....	163
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	178

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงจำนวนผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลทั่วประเทศ จำแนกเป็น ผู้ป่วยใหม่และผู้ป่วยเก่า.....	62
ตารางที่ 2	แสดงจำนวนสถานพยาบาล จำแนกตามสังกัดและภูมิภาค.....	69

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ	หน้า
แผนภูมิที่ 1	
แสดงกระบวนการดำเนินงานฟื้นฟูสมรรถภาพตามพระราชบัญญัติ ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2534.....	58
แผนภูมิที่ 2	
แสดงกระบวนการตรวจพิสูจน์.....	87
แผนภูมิที่ 3	
แสดงขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผน.....	90
แผนภูมิที่ 4	
แสดงวิธีการปฏิบัติในขั้นตอนการพิจารณาผลการฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติด.....	91
แผนภูมิที่ 5	
แสดงวิธีการปฏิบัติในขั้นตอนการติดตามผลหลังพ้นการฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติด.....	94
แผนภูมิที่ 6	
แสดงกระบวนการบังคับฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545.....	97

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย